

Asia: VN/17748/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi kuntalain 90 §:n ja hyvinvointialueesta annetun lain 95 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Huomiot kuntalain 90 §:ään ehdotetusta muutoksesta (uusi 3 momentti)

Tehy pitää tätä ehdotettua muutosta kannatettavana.

Esitetystä veloitetaan kunnat ottamaan määräykset tarpeellisista hallinnosta ja päätöksenteosta häiriötilanteita ja poikkeusoloja varten hallintosääntöön. Sääntely kattaa sekä valmiuslain tarkoittamat poikkeusolot, että normaaliolojen häiriötilanteet, jotka on tärkeä saada kirjattua, koska poikkeusolojen toteamisen kynnyks on korkealla.

Huomiot hyvinvointialueesta annetun lain 95 §:ään ehdotetusta muutoksesta (uusi 4 momentti)

Tehy pitää tätä ehdotettua muutosta kannatettavana.

Pykälään ehdotetaan 4 uutta momenttia, jossa säädettäisiin sitä, että hyvinvointialueen hallintosäännöissä olisi oltava tarpeelliset määräykset hallinnon ja toiminnan järjestämisestä, päätöksenteko- ja hallintomenettelystä sekä aluevaltuuston toiminnasta poikkeusoloissa.

Muut kommentit esitysluonnoksesta

Poikkeusoloissa ja valmiuslaissa on tärkeä huomioida sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön riittävä koulutus, osaaminen ja johtaminen. Tehy pitää tärkeänä, että johtajien toimivalta ja vastuu on määritelty poikkeusoloissa.

Tehy on huolissaan hoitohenkilöstön riittävydestä ja työssä jaksamisesta. Suomen terveydenhuollon kapasiteetti ja etenkin tehohoitopaikkojen riittämättömyys ovat tulleet useasti esille koronapandemian edetessä. Tehohoidossa ei lopu tehohoitolaitteet vaan koulutettu hoitohenkilöstö, jotka tarvitaan tehohoitopotilaiden hoitamiseen. Viittäkymmentä tehohoidon lisäpaikkaa varten pitäisi olla 250 tehohoitajaa, joiden koulutus kestää useita vuosia. Normaalioloissa tehohoitopaikat saadaan juuri ja juuri nykyisillä hoitohenkilökunnan määrillä ylläpidettyä. Osassa tehohoidon yksiköistä on jo pandemian ja henkilöstöpulan vuoksi tehopaikkoja jouduttu väliaikaisesti vähentämään, kun osaavaa hoitohenkilökuntaa ei löydy.

Erikoissairaanhoidossa vaativan tehohoidon osaajista on huutava pula eikä tehohoidon osaajaksi perehdytä hetkessä. Koronakriisi on osoittanut, että sosiaali- ja terveydenhuollon hoitohenkilökunnan määrän lisäykselle sekä erikoistumiskoulutukselle on kova tarve. Kiireellisin asia olisi varmistaa hoitohenkilökunnan riittävä määrä ja laatu. Tehohoitotyön vaativuus on huomioitava palkassa. Alan pito- ja vetovoima edellyttää korkeatasoista tutkintoon johtavaa koulutusta, erikoistumiskoulutusta ja jatkuvan ammatillisen kehittymisen tukea työssä.

Valtion tulee jatkossa huolehtia, että valtion varmuusvarastoissa olevia lääkintämateriaaleja ja suojarusteita on riittävästi ja ne ovat käyttökelpoisia. Suojarusteiden tulee riittää sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden suojaamiseen koko maassa epidemiatilanteen pahentuessa. Suojarusteilla tarkoitetaan ensisijaisesti infektiopotilaita hoitavien ammattihenkilöiden käyttöön tarkoitettuja suojaimeja, kuten esim. kasvosuojia, hengityssuojaimia, leikkausmaskeja, suojatakkeja jne. Näitä tulee olla varastoissa sekä alueilla että valmiusvarastoissa. Jatkossa tulee kiinnittää huomioita, että ohjeistukset esimerkiksi pandemiatilanteessa ovat yhdenmukaisia ja epäselvyyksiltä välttyään. Tulevia pandemioita varten tulee tehdä riittävän yksityiskohtaiset suunnitelmat, miten kriisitilanteessa esimerkiksi tehohoidon kapasiteettia voidaan nopeasti laajentaa ja saada valmiiksi koulutettu hoitajareservi käyttöön.

Marjamaa Petra
Tehy ry